

Dinamični sistemi - Prva domača naloga

1. Podan je sistem diferencialnih enačb $\dot{\vec{x}} = A\vec{x}$, kjer je

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 2 \end{bmatrix}.$$

Določi tip ravnovesne točke v izhodišču in prostore E^N , E^S in E^C . Skiciraj in opiši fazni portret v lastni bazi. Poišči splošno rešitev nehomogenega problema $\dot{x} = Ax + f$ za $f(t) = (t, 0, e^t)$.

2. Naj bo $A^T = -A$ poševno simetrična matrika in \vec{x} rešitev sistema diferencialnih enačb $\dot{\vec{x}} = A\vec{x}$.

- a) Pokaži, da velja

$$\frac{d}{dt} |\vec{x}(t)|^2 = 0.$$

- b) Skiciraj fazni portret za

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & -2 \\ 0 & 2 & 0 \end{bmatrix}.$$

- c) Utemelji, zakaj je za poljubno $A \in \mathbb{R}^{3 \times 3}$ fazni portret sistema $\dot{\vec{x}} = A\vec{x}$ linearna transformacija portreta iz točke b).

3. a) Naj bo f Lipschitzova vektorska funkcija. Pokaži, da je tudi

$$\frac{f(\vec{x})}{1 + \|f(\vec{x})\|}$$

Lipschitzova. Ali velja analogna trditev tudi v \mathcal{C}^1 kategoriji?

- b) Dokaži, da je produkt dveh omejenih Lipschitzovih funkcij tudi omejena Lipschitzova funkcija.

- c) Naj bo $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ podana s predpisom

$$f(t, x) = \begin{cases} 2t, & x \leq 0 \\ -2t, & x > 0, x > t^2 \\ 2t - \frac{4x}{t}, & \text{sicer} \end{cases}$$

Pokaži, da je f v točki $(0, 0)$ zvezna, ni pa Lipschitzova v komponenti x na okolici. Pokaži, da Picardova iteracija za začetni problem $\dot{x} = f(t, x)$, $x(0) = 0$ ne konvergira.

4. Rešitev sistema $\dot{\vec{x}} = f(\vec{x}, t)$ ni zvezno odvisne le od začetnih pogojev, ampak tudi od funkcije f oz. njenih parametrov. V odvisnosti od $\mu \in \mathbb{R}$ klasificiraj ravnovesne točke in skiciraj fazni portret sistemov:

a)

$$\begin{aligned}\dot{x} &= y \\ \dot{y} &= x^2 + \mu\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}\dot{x} &= -y + x((x^2 + y^2 - 1)^2 - \mu) \\ \dot{y} &= x + y((x^2 + y^2 - 1)^2 - \mu)\end{aligned}$$

5. Podan je nelinearni sistem diferencialnih enačb

$$\begin{aligned}\dot{x}_1 &= -x_1 \\ \dot{x}_2 &= -x_2 + x_3 + 2x_1x_3^2 \\ \dot{x}_3 &= x_3.\end{aligned}$$

Poišči tok sistema, ter stabilno in nestabilno mnogoterost v ravnovesni točki. Z nastavkom $H(x_1, x_2, x_3) = (x_1, x_2 + g(x_1, x_3), x_3)$ poišči homeomorfizem, ki podani sistem konjugira v linearnega.

6. Podan je sistem

$$\begin{aligned}\dot{x} &= f(x, y), \\ \dot{y} &= g(x, y),\end{aligned}$$

kjer sta obe funkciji gladki in $\frac{\partial f}{\partial y}, \frac{\partial g}{\partial x} < 0$ povsod na \mathbb{R}^2 .

a) Pokaži, da $x(t)$ in $y(t)$ po nekem času postaneta monotoni.

b) Denimo, da sistem ponazarja razvoj dveh živalskih vrst $x, y \geq 0$. Naj bo $f(x, y) = x(a - x - ay)$, $g(x, y) = y(b - bx - y)$ za $a, b > 0$. Pokaži, da je rešitev pri poljubnih začetnih pogojih definirana za vse čase $t \geq 0$. Za katere a in b lahko z gotovostjo trdimo, da bo ena izmed vrst izumrla?

Rok za oddajo nalog je 5. maj 2014. Oddani morajo biti rokopisi v službeni predalček na Jadranski 19, Ljubljana.